

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ
НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПАРАЛЕЛИ В СИНХРОНИЯ

СРЪБСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОРЪДИЯ”

2. ‘оръдие като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1.1. ср. бич – б. бич

2. ‘явление, по функция подобно на б.’

2.1. ‘насилие, терор’

2.1. +

...који су од бича турскога одбегли...

2.2. ‘нешастије; наказание’

2.2. +

*Тога лета паде бич на сву Цетину:
стадоше морити црне оспице.*

Болестите са бич за човека.

1.2. ср. бич – б. камшик

2. ‘явление, по функция подобно на к.’

2.

2.1. ‘насилие, терор’

2.1. +

2. ср. бомба – б. бомба

2. ‘явление, по функция подобно на бомба’

2.1. ‘човек/ предмет с изключителни качества’

2.1. +

*Здравко је бомба ... имућан, душеван,
заузимљив.*

Новата ѝ шапка е направо бомба.

3. ср. ветроказ – б. ветропоказател

2. ‘човек, който бързо променя убежденията си’

2. +

4. ср. врећа – б. чувал

2. ‘голямо количество изобщо’

2. +

Истресе врећу разних новости.

чувал с лъжи

5. ср. игла – б. игла

2. ‘явление, по функция подобно на и.’

2. +

Боцкају шаљиве игле.

иглите на иронията

6. ср. клешта – б. клещи

2. ‘ситуация, охарактеризирана по определено свойство, приписвано на к.’
= ‘здро̀во двустранно обхващане’

2. +

в клещите на страха

7. ср. кључ – б. ключ

2.1. ‘предмет, който служи за разбирането на друг предмет’

2.1. +

ключ тајне; кључ шиџара

ключ на загадка; ключ на задача

2.2. ‘знак в началото на нотната стълбица, определящ значението на нотите’

2.2. +

2.3. ‘вид захват в спортната борба’	2.3. +
8. ср. компас – б. компас	
2. ‘човек/ предмет, определящ посока, насока, образец’	2. +
<i>Компас његовог живота је реч Божија.</i>	<i>компас в живота</i>
9. ср. крпа – б. парцал	
2.1. ‘нищожен човек, отрепка’	2.1. +
<i>Крпа од човјека!</i>	
2.2. ‘дреха, подобна на парцал’	2.2.+
10. ср. мета – б. мишена	
2. ‘човек/ предмет, по функција подобен на мишена’	2. +
11. ср. метла – б. метла	
2. ‘явление, подобно по функција на метла’	2. +
<i>челична метла</i>	<i>синя метла</i>
12. ср. нит – б. нишка	
2. ‘явление, по функција подобно на нишка’	2. +
<i>нит мишљења;</i>	<i>нишка на мисълта;</i>
<i>црвена нит</i>	<i>червена нишка</i>
13. ср. одбојник – б. буфер	
2. ‘предмет/ човек, по функција подобен на б.’	2. +
<i>Ту је одбојник између ње и напетости и спорова породичног живота.</i>	
14. ср. оклоп – б. броня	
2. ‘явление, което има свойство на броня’	2. +
<i>Против силе ... потребан је мало черићи оклоп него ... знање.</i>	<i>Гордостта е броня срещу предразсъдъците.</i>
15. ср. сеизмограф – б. сеизмограф	
2. ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство на сеизмограф’ = ‘чувствителен човек/ предмет’	2. +
<i>...човјека претвара у ... сеизмограф...</i>	
<i>Биљке су најпрецизнији сеизмограф на свијету.</i>	
16. ср. чегртаљка – б. кречетало	
2. ‘бъбрив човек’	2. +
3. ‘оръдие като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’	
1. ср. гајтан – б. шнур	
3. ‘част от жица, по форма подобна на ш.’	3. +
2. ср. гребен – б. гребен	
3.1. ‘част от планина, по положение подобна на гребен’	3.1. +
	<i>гребен на планина</i>
3.2. ‘част от предмет/ предмет, по форма	3.2. +

подобна на гребен’	
<i>гребен за вуну</i>	
3.1. ср. дугме – б. бутон	
3. ‘предмет, по функция подобен на б.’	3. +
<i>дугме на звонцету</i>	<i>бутон на звънец</i>
3.2. ср. дугме – б. копче	
3. ‘предмет, по функция подобен на к.’	3. +
<i>дугме на звонцету</i>	<i>копче на звънец</i>
4. ср. игла – б. игла	
3.1. ‘предмет, по форма подобен на игла’	3.1. +
<i>плетача игла; грамофонска игла;</i>	<i>игла за плетене; грамофонна</i>
<i>игла за кравату</i>	<i>игла; игла за вратовръзка</i>
3.2. ‘част от растение, по форма подобна на игла’	3.2. +
3.3. ‘част от животно, по форма подобна на игла’	3.3. +
3.4. ‘част от предмет/ здание, по форма подобна на и.’	3.4. +
3.5. ‘част от кристал, по форма подобна на и.’	3.5. +
5. ср. кладиво – б. чук	
3.1. ‘част от предмет, по функция/ форма подобна на чук’	3.1. +
<i>кладиво у звону</i>	
3.2. ‘спортен уред, по форма подобен на ч.’	3.2. +
6. ср. клешта – б. клещи	
3. ‘естествен предмет, по форма и функция подобен на клещи’ = ‘щипки на раци и някои насекоми’	3. +
7. ср. клин – б. клин	
3.1. ‘клиновидно парче плат, вшито в дреха’	3.1. +
3.2. ‘войскава част, вмъкнала се дълбоко в неприятелския фронт’	3.2. +
8. ср. кључ – б. ключ	
3. ‘изкуствен предмет, по функция подобен на ключ’	3. +
<i>машински кључ</i>	<i>гаечен ключ</i>
9. ср. конац – б. конец	
3. ‘част от естествен предмет, по форма подобен на к.’	3. +
<i>конац научине</i>	<i>конец на паяжина</i>
10. ср. корпа – б. кошница	
3. ‘пакет от стоки и услуги’	3. +
<i>потрошачка корпа</i>	<i>потребителска кошница</i>
11. ср. крпа – б. парцал	
3.1. ‘части от някаква цялост’	3.1. +
<i>... села умотана у крпе магле.</i>	

3.2. ‘едри снежинки’	3.2. + <i>снежни парцали</i>
12. ср. лопатица – б. лопатка	
3.1. ‘предмет, по функция подобен на лопата’ <i>лопатице млинског точка</i>	3.1. + <i>лопатки на водна турбина</i>
3.2. ‘част от скелета на човек или животно’	3.2. +
13. ср. метла – б. метла	
3. ‘вид растение’	3. +
14. ср. нит – б. нишка	
3.1. ‘част от артефакт, по форма подобна на н.’ = мн.ч. ‘част от тъкачния стан’	3.1. +
3.2. = ‘мрежа’	3.2. +
3.3. ‘част от естествен предмет, по форма подобна на нишка’ <i>нит научине</i>	3.3. + <i>нишка на паяжина</i>
15. ср. оклоп – б. броня	
3.1. ‘част от плавателен съд, превозно средство, по функция подобна на броня’	3.1. + <i>броня на танк</i>
3.2. ‘част на тялото на животно, по функция подобно на б.’	3.2. +
3.3. ‘част от естествен предмет, по положение подобна на броня’= ‘дебел слой, кора (лед)’	3.3. + <i>ледена броня</i>
16. ср. радијатор – б. радиатор	
3. ‘част от автомобилен двигател, по функция подобен на радиатор’	3. +
17. ср. решетка – б. решетка	
3. ‘съд, по форма подобен на решетка’	3. +
18. ср. треска – б. треска	
3. ‘артефакт, по форма подобен на треска’ <i>Возови се сударе, све се на тријеске разлети.</i>	3. +
19. ср. упалъч – б. запалка	
3. ‘част от снаряд, която предизвиква експлозия’	3. +
20. ср. чекић – б. чукче	
3. ‘част от ухото, по функция подобна на ч.’	3. +
 4.1. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘артефактът като мярка за вещество’	
1. ср. врећа – б. чувал	
4.1. ‘чувалът като мярка за вещество’	4.1. +
2. ср. корпа – б. кошница	
4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’	4.1. +

- 3. ср. лопата – б. лопата**
 4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’ 4.1. +
- 4. ср. свећа – б. свещ**
 4.1. ‘артефактът като единица за измерване на светлина’ 4.1. +
- 5. ср. цак – б. чувал**
 4.1. ‘чувалът като мярка за вещество’ 4.1. +

4.2. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘място, обозначено по артефакта’

Отсъствие на паралели.

4.3. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’

- 1. ср. точак – б. колело**
 4.3. ‘обозначаване на цялото по артефакта’ 4.3. +
 = ‘велосипед’

4.4. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘действие, обозначено чрез артефакта’

Отсъствие на паралели.

4.5.1. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘произход’

Отсъствие на паралели.

4.6. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘съдържание на артефакта’

- 1. ср. врећа – б. чувал**
 4.6. ‘съдържание на артефакта’ 4.6. +
- 2. ср. корпа – б. кошница**
 4.6. ‘съдържание на артефакта’ 4.6. +
- 3. ср. лопата – б. лопата**
 4.6. ‘съдържание на артефакта’ 4.6. +
- 4. ср. цак – б. чувал**
 4.6. ‘съдържанието на артефакта’ 4.6. +

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “МЕБЕЛИ”

2. ‘мебел като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. ср. јастук – б. възглавница	
2. ‘предмет, по функция подобен на възглавница’	2. +
<i>ваздушни јастук</i>	<i>ваздушна възглавница</i>
2. ср. лежај – б. легло	
2.1. ‘предмет, по функция подобен на л.’ = ‘жилище на птица’	2.1. +
2.2. = ‘място за снасяне на яйца (полог)’	2.2. +
2.3. = ‘жилище на животно’	2.3. +
3. ср. огледало – б. огледало	
2. ‘част от предмет, по функция подобна на огледало’ = ‘спокойна водна повърхност’	2. +
4. ср. пећ – б. пещ	
2. ‘предмет, подобен по свойство на артефакта’	2. +
<i>висока пећ; коксне пећи</i>	<i>високи пещи; доменна пещ</i>
5. ср. сто – б. маса	
2. ‘предмет, по форма подобен на м.’	2. +
<i>операциони сто</i>	<i>операциона маса</i>

3.1. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘място, обозначено по артефакта’

Отсъствие на паралели.

3.2. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’

1. ср. портрет – б. портрет	
3.2. ‘част от литературно произведение, по функция подобна на портрет’	3.2. +
2. ср. слика – б. картина	
3.2.1. ‘част от литературно произведение, по функция подобна на картина’	3.2.1. +
3.2.2. ‘част от драма, по функция подобна на картина’	3.2.2. +
3. ср. сто – б. маса	
3.2.1. ‘изкуствен предмет, обозначен чрез артефакта’ = ‘сервираната на масата храна’	3.2.1. +
3.2.2. ‘естествен предмет, обозначен чрез артефакта’ = ‘седащите на масата хора’	3.2.2. +

3.3. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘дейност, обозначена чрез артефакта’

1. ср. сто – б. маса	
3.3. ‘хранене, обозначено чрез артефакта’	3.3. +

шведски сто
2. ср. столица – б. стол
3.3. ‘служебно положение’
Тресе се и клима ... његова
биљезничка столица.

шведска маса
3.3. +
Клати му се столът.

3.4. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘съдържание на артефакта’

1. ср. пећ – б. пещ
3.4. ‘съдържание на артефакта’

3.4. +

4. ‘мебел като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. ср. завеса – б. завеса
4. ‘явление, по функция подобно на завеса’
гвоздена завеса;
димна завеса

4. +
желязна завеса;
димна завеса

2. ср. огледало – б. огледало
4. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’
Очи су огледало душе.

4. +
Лицето е огледало на душата.

3. ср. параван – б. параван
4. ‘човек/ предмет, който играе роля на прикритие’

4. +

4. ср. слика – б. картина
4. ‘естествен предмет, по функция подобен на картина’
крвна слика

4. +
крвна картина

5. ср. столица – б. стол
4. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’
врућа столица

4. +
горещ стол

6. ср. тепих – б. килим
4. ‘предмет, по функция подобен на килим’
снежан тепих

4. +
снежен килим

7. ср. ћилим – б. килим
4. ‘предмет, по функция подобен на килим’
Она је саткала ћилим своје дуге среће.

4. +

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОБЛЕКЛО (И УКРАШЕНИЯ)”

2. ‘облекло като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. ср. волан – б. волан	
2. ‘автомобилно кормило’	2. +
2. ср. дугме – б. копче	
2. ‘част от артефакт, по форма подобна на к.’	2. +
<i>дугме на звонцету</i>	<i>копче на звънец</i>
3. ср. капа – б. шапка	
2.1. ‘част от естествен или изкуствен предмет, по местоположение подобен на ш.’	2.1. +
4. ср. костим – б. костюм	
2. ‘артефакт, по функция подобен на костюм’ = ‘специализирано облекло’	2. +
<i>купаћи костим; костим у позоришту</i>	<i>бански костюм; театрален костюм</i>
5. ср. кошуља – б. риза	
2. ‘част от тялото на животно, по функция подобна на риза’	2. +
<i>Ту змија кошуљу свлачи.</i>	<i>риза на змия</i>
6. ср. крагна – б. яка	
2. ‘пяна в чаша наливна бира’	2. +
7. ср. набор – б. гънка	
2.1. ‘част от земната кора, по форма подобна на гънка’	2.1. +
2.2. ‘част на лицето, по форма подобна на гънка’	2.2. +
2.3. ‘част на човешкия мозък, по форма подобна на гънка’	2.3. +
8. ср. одело – б. костюм	
2. ‘артефакт, по функция подобен на жилетка’ = ‘защитно облекло’	2. +
<i>ронилачко одело</i>	<i>водолазен костюм</i>
9. ср. плашт – б. мантия	
2.1. ‘част от облеклото на католически свещеник’	2.1. +
2.2. ‘част от тялото на мекотело животно’	2.2. +
10. ср. појас – б. пояс	
2.1. ‘част от земната повърхност, по форма подобна на пояс’	2.1. +
<i>тропски појас</i>	<i>тропически пояс</i>
2.2. ‘част от земното пространство с насаждения’	2.2. +
<i>шумски појас</i>	<i>горски пояс</i>
2.3. ‘част от човешкото тяло, по форма подобна на пояс’	2.3. +
<i>ременски појас</i>	<i>раменен пояс</i>

2.4. ‘артефакт, по форма подобен на п.’ <i>појас за спасавање</i>	2.4. + <i>спасителен појас</i>
11. ср. постава – б. хастар	
2.1. ‘подложка, основа’	2.1. ‘подложка под боя’
<i>Озго ... плавијем словима на бијелој постави писаше...</i>	
12. ср. прслук – б. жилетка	
2. ‘артефакт, по функции подобен на жилетка’ <i>заштитни прслук</i>	2. + <i>спасителна жилетка; заштитна жилетка</i>
13. ср. рукав – б. рџкав	
2.1. ‘част от река, по форма подобна на рџкав’	2.1. +
2.2. ‘коридор за качване в самолет’	2.2. +
14. ср. трака – б. лента	
2. ‘част от артефакт, по форма подобна на лента’ <i>трака дима; лева трака пута</i>	2. + <i>лента дим; лявата лента на пътя</i>
15. ср. џеп – б. джоб	
2. ‘част от чанта, по форма и функция подобна на джоб’ <i>џеп у ташни</i>	2. + <i>джоб на чанта</i>

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

16. ср. гривна – б. гривна	
2. ‘железен обрџч върху предмет, по форма подобен на гривна’	2. +
17. ср. медальон – б. медальон	
2. ‘артефакт, по функция и форма подобен на медальон’ = ‘рамка’	2. +
18. ср. прстен – б. пръстен	
2.1. ‘предмет, по форма подобен на пръстен’	2.1. +
<i>Извади читав прстен краковске кобасице.</i>	
2.2. ‘метален обрџч върху предмет, по форма и функция подобен на пръстен’	2.2. +

3. ‘облекло като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. ср. вео – б. воал	
3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘тънък слой’ <i>А град свети спава под велом тишине.</i>	3. +
2. ср. копрена – б. воал	
3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство,	3. +

приписвано на артефакта' = 'покривало' Под копреном маховине меке тужне стоје развалине.	под воала на сњня
3. ср. кошуља – б. риза	
3. 'предмет, охарактеризиран по својство, приписвано на артефакта' = 'горен слой' Храст голи, трн ... обукоше кошуљу леда.	3. + ледена риза
4. ср. огртач – б. наметало	
3. 'предмет, охарактеризиран по својство, приписвано на артефакта' = 'покривало' Кише ... првим огртачем прекривају поља.	3. + наметалото на здрача
5.1. ср. плашт – б. плац	
3. 'предмет, охарактеризиран по својство, приписвано на артефакта' = 'маска, прикритие' Под плаштем човекољубља кријете своје праве намере.	3. + под плаца на ноцта
5.2. ср. плашт – б. мантия	
3. 'предмет, охарактеризиран по својство, приписвано на артефакта' = 'маска, прикритие' Под плаштем човекољубља кријете своје праве намере.	3. + под мантията на ноцта

4.1.0. 'облекло като артефакт' – метонимия: 'обозначаване на частта по цялото или на цялото по частта му'

1. ср. трака – б. лента	
4.1.0. 'филм'	4.1.0. +

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

3. ср. прстен – б. пръстен	
4.1.0. 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му' = 'детска игра с пръстен'	4.1.0. +

4.1.1. 'облекло като артефакт' – метонимия: 'обозначаване на човека като единица чрез артефакта'

1. ср. беретка – б. барета	
4.1.1. 'военнослужещи, обозначени чрез артефакта' црвене беретке	4.1.1. + червени барети
2. ср. шлем – б. каска	
4.1.1. 'военнослужещи, обозначени чрез артефакта' плави шлемови	4.1.1. + сини каски

4.2. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘действие, обозначено по артефакта’

1. ср. чизма – б. ботуш

4.2. ‘действие, обозначено по артефакта’
= ‘насилие’ 4.2. +

*Не да да у овај ... крај закорачи туђа
жељезна чизма.*

ботуш на нашественика

4.3. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘съдържанието на артефакта’

1. ср. цеп – б. джоб

4.3. ‘обозначаване на парични средства
по артефакта’ 4.3. +

*Кад год убудуће цепови радника буду
угрожени, синдикати ће морати ... да
се ставе на страну радника.*

джоб на българина

4.4. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива’

1. ср. појас – б. пояс

4.4. ‘част на човешкото тяло, която се
намира на мястото на колана’ 4.4. +

4.5.1. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘произход’

Отсъствие на паралели.

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “СЪДОВЕ”

2.1. ‘съд като артефакт’ – метонимия: ‘съдържание на артефакта’

1. ср. бачва – б. бѣчва

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

2. ср. бокал – б. кана

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

3. ср. боца – б. бутилка

2.1. ‘съдържание на артефакта’ 2.1. +

4. ср. буре – б. буре

2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
5. ср. ведро – б. ведро	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
6. ср. врч – б. стомна	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
7. ср. здела – б. паница	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
8.1. ср. кабао – б. кофа	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
8.2. ср. кабао – б. ведро	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
9. ср. карафа – б. гарафа	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
10. ср. каца – б. каца	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
11. ср. кашика – б. лъжица	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
12. ср. кашичица – б. лъжичка	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
13. ср. корито – б. корито	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
14. ср. котао – б. котел	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
15. ср. кофа – б. кофа	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
16. ср. кригла – б. халба	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
17. ср. крчаг – б. стомна	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
18.1. ср. лонац – б. гърне	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
18.2. ср. лонац – б. тенджера (дълбока)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
19. ср. лонче – б. канче	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
20. ср. пехар – б. чаша (за вино)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
21. ср. тањир – б. чиния	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
22. ср. тегла – б. буркан	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
23.1. ср. тепсија – б. тава	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
23.2. ср. тепсија – б. тепсия	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
24. ср. тигањ – б. тиган	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +

25. ср. ћуп – б. делва	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
26. ср. флаша – б. шише	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
27. ср. чајник – б. чайник	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
28. ср. чаша – б. чаша	
2.1. ‘съдържанието на артефакта’	2.1. +
29. ср. чашица – б. чашка	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
30. ср. чашка – б. чашка	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
31. ср. чинија – б. купа	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
32.1. ср. цезва – б. джезве	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
32.2. ср. цезва – б. кафеник	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
33. ср. шерпа – б. тенджера (плитка)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
34. ср. шоља – б. чаша (порцеланова)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +

2.2. ‘съд като артефакт’ – метонимия: ‘артефактът като мярка за вещество’

1. ср. бачва – б. бѣчва	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
2. ср. боца – б. бутилка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
3. ср. буре – б. буре	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
4. ср. ведро – б. ведро	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
5. ср. кабао – б. кофа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
6. ср. карафа – б. гарафа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
7. ср. кашика – б. лѣжица	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
8. ср. кашичица – б. лѣжичка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
9. ср. кофа – б. кофа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
10. ср. пехар – б. чаша (за вино)	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
11. ср. тањир – б. чиния	

2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 12. ср. тегла – б. буркан	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 13. ср. флаша – б. шише	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 14. ср. чаша – б. чаша	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 15. ср. чашица – б. чашка	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 16. ср. чашка – б. чашка	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество' 17. ср. шоля – б. чаша (порцеланова)	2.2. +
2.2. 'артефактът като мярка за вещество'	2.2. +

2.3.0. 'съд като артефакт' – метонимия: 'действие, обозначено по артефакта'

1. ср. чаша – б. чаша	
2.3.0. 'пиене на спиртни напитки' <i>чаше сушити; у чашу загледа ти</i>	2.3.0. + <i>обръща чашите</i>
2. ср. чашица – б. чашка	
2.3.0. 'пиене на спиртни напитки'	2.3.0. +
3. ср. чашка – б. чашка	
2.3.0. 'пиене на спиртни напитки'	2.3.0. +

2.3.1. 'съд като артефакт' – метонимия: 'ситуация/ част от ситуация, обозначена от артефакта'

Отсъствие на паралели.

3. 'съд като артефакт' – номинативна метафора: 'предмет/ част на предмет, подобен/ подобна по свойство (външно или функционално) на артефакта'

1. ср. боца – б. бутилка	
3. 'предмет, подобен по външност на артефакта' <i>плинска боца</i>	3. + <i>газова бутилка</i>
2. ср. кашика – б. лъжица	
3. 'артефакт, по форма подобен на л.' <i>кашика багера</i>	3. + <i>лъжица на багер</i>
3. ср. корито – б. корито	
3. 'вдлъбнатина в земята за река, по форма подобна на корито'	3. +
4. ср. котао – б. котел	
3. 'артефакт, по форма подобен на к.' <i>парни котао</i>	3. + <i>парен котел</i>

5. ср. лонац – б. гърне	
3.1. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’	3.1. +
ноћни лонац	нощно гърне
3.2. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’	3.2. +
лонац ауспуха	гърне на ауспух
6. ср. нож – б. нож	
3. ‘част от инструмент, по функция подобна на нож’	3. +
нож машине	нож на машина
7. ср. тањир – б. чиния	
3. ‘небесно тяло, подобно по форма на артефакта’	3. +
летећи тањир	летяща чиния
8. ср. чашица – б. чашка	
3. ‘предмет, по форма подобен на чашка’ = ‘електрически изолатор’	3. +
9. ср. чашка – б. чашка	
3. ‘предмет, по форма подобен на чашка’	
3.1. = ‘електрически изолатор’	3.1. +
3.2. ‘част на растение, по форма подобна на чашка’	3.2. +
	чашка на лале

4. ‘сѣд като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, характеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. ср. чеп – б. тапа	
4. ‘натрупване на коли, хора и др., което предизвиква задрѣстване’	4. +

ТЕМАТИЧНА ГРУПА ”РАСТЕНИЯ”

2.1. метонимия: ‘определено растение’ – ‘плод на растението’

1. ср. ананас – б. ананас	
2.1. ‘плод на ананас’	2.1. +
2. ср. бадем – б. бадем	
2.1. ‘плод на бадем’	2.1. +
3. ср. банана – б. банан	
2.1. ‘плод на банан’	2.1. +
4. ср. боровница – б. черна боровинка	
2.1. ‘плод на черна боровинка’	2.1. +
5. ср. бресква – б. праскова	

2.1. 'плод на праскова'	2.1. +
6. ср. брусница – б. червена боровинка	
2.1. 'плод на червена боровинка'	2.1. +
7. ср. бундева – б. тиква	
2.1. 'плод на тиква'	2.1. +
8. ср. вишња – б. вишна	
2.1. 'плод на вишна'	2.1. +
9.1. ср. грах – б. боб	
2.1. 'плод на боб'	2.1. +
9.2. ср. грах – б. фасул	
2.1. 'плод на фасул'	2.1. +
10. ср. грашак – б. грах	
2.1. 'плод на грах'	2.1. +
11. ср. диња – б. пъпеш	
2.1. 'плод на пъпеш'	2.1. +
12. ср. дуд – б. черница	
2.1. 'плод на черница'	2.1. +
13. ср. дуња – б. дюля	
2.1. 'плод на дюля'	2.1. +
14. ср. јабука – б. ябълка	
2.1. 'плод на ябълка'	2.1. +
15. ср. јагода – б. ягода	
2.1. 'плод на градинска ягода'	2.1. +
16. ср. јечам – б. ечемик	
2.1. 'плод на ечемик'	2.1. +
17. ср. кајсија – б. кайсия	
2.1. 'плод на кайсия'	2.1. +
18.1. ср. келераба – б. алабаш	
2.1. 'плод на алабаш'	2.1. +
18.2. ср. келераба – б. гулия	
2.1. 'плод на гулия'	2.1. +
19. ср. кестен – б. кестен	
2.1. 'плод на кестен'	2.1. +
20. ср. кикирики – б. фъстък	
2.1. 'плод на фъстък'	2.1. +
21. ср. краставац – б. краставица	
2.1. 'плод на краставица'	2.1. +
22. ср. кромпир – б. картоф	
2.1. 'грудката на картофа като плод'	2.1. мн.ч. +
23. ср. крушка – б. круша	
2.1. 'плод на круша'	2.1. +
24. ср. кукуруз – б. царевица	
2.1. 'плод на царевица'	2.1. +
25. ср. купина – б. къпина	
2.1. 'плод на къпина'	2.1. +
26. ср. купус – б. зеле	
2.1. 'плод на зеле'	2.1. +

27. ср. лећа – б. леща	
2.1. 'плод на леща'	2.1. +
28. ср. лимун – б. лимон	
2.1. 'плод на лимон'	2.1. +
29. ср. лубеница – б. диня	
2.1. 'плод на диня'	2.1. +
30. ср. малина – б. малина	
2.1. 'плод на малина'	2.1. +
31. ср. мандарина – б. мандарина	
2.1. 'плод на мандарина'	2.1. +
32. ср. марелица – б. зарзала	
2.1. 'плод на зарзала'	2.1. +
33. ср. маслина – б. маслина	
2.1. 'плод на маслина'	2.1. +
34. ср. мограњ – б. нар	
2.1. 'плод на нар'	2.1. +
35. ср. мрква – б. морков	
2.1. 'плод на морков'	2.1. +
36. ср. мурва – б. черница	
2.1. 'плод на черница'	2.1. +
37. ср. мушмула – б. мушмула	
2.1. 'плод на мушмула'	2.1. +
38. ср. нар – б. нар	
2.1. 'плод на нар'	2.1. +
39. ср. наранџа – б. портокал	
2.1. 'плод на портокал'	2.1. +
40. ср. огрозд – б. цариградско грозде	
2.1. 'плод на цариградско грозде'	2.1. +
41. ср. орах – б. орех	
2.1. 'плод на орех'	2.1. +
42. ср. оскоруша – б. скоруша	
2.1. 'плод на скоруша'	2.1. +
43.1. ср. паприка – б. чушка	
2.1. 'плод на чушка'	2.1. +
43.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.1. 'плод на пипер(ка)'	2.1. +
44. ср. парадајз – б. домати	
2.1. 'плод на домати'	2.1. +
45.1. ср. пасуљ – б. боб	
2.1. 'плод на боб'	2.1. +
45.2. ср. пасуљ – б. фасул	
2.1. 'плод на фасул'	2.1. +
46. ср. патлиџан – б. патладжан	
2.1. 'плод на патладжан'	2.1. +
47. ср. пиринач – б. ориз	
2.1. 'плод на ориз'	2.1. +
48. ср. писташ – б. шамфъстџк	

2.1. 'плод на шамфъстък'	2.1. +
49. ср. поморанца – б. портокал	
2.1. 'плод на портокал'	2.1. +
50. ср. просо – б. просо	
2.1. 'плод на просо'	2.1. +
51. ср. пшеница – б. пшеница	
2.1. 'плод на пшеница'	2.1. +
52. ср. раж – б. ръж	
2.1. 'плод на ръж'	2.1. +
53. ср. репа – б. ряпа	
2.1. 'плод на ряпа'	2.1. +
54. ср. рибизла – б. френско грозде	
2.1. 'плод на френско грозде'	2.1. +
55. ср. рижа – б. ориз	
2.1. 'плод на ориз'	2.1. +
56. ср. ротквица – б. репичка	
2.1. 'плод на репичка'	2.1. +
57. ср. смоква – б. смокиня	
2.1. 'плод на смокиня'	2.1. +
58. ср. сочиво – б. леща	
2.1. 'плод на леща'	2.1. +
59. ср. сунцокрет – б. слънчоглед	
2.1. 'плод на слънчоглед'	2.1. +
60. ср. сусам – б. сусам	
2.1. 'плод на сусам'	2.1. +
61. ср. тиква – б. тиква	
2.1. 'плод на тиква'	2.1. +
62. ср. тиквица – б. тиквичка	
2.1. 'плод на тиквичка'	2.1. +
63. ср. трешња – б. череша	
2.1. 'плод на череша'	2.1. +
64. ср. тришља – б. шамфъстък	
2.1. 'плод на шамфъстък'	2.1. +
65. ср. трънина – б. трънка	
2.1. 'плод на трънка'	2.1. +
66. ср. хельда – б. елда	
2.1. 'плод на елда'	2.1. +
67. ср. цвекла – б. цвекло	
2.1. 'грудка от цвекло'	2.1. +
68. ср. целер – б. целина	
2.1. 'корен/ листа на целина'	2.1. +
69. ср. цанарика – б. джанка	
2.1. 'плод на джанка'	2.1. +
70. ср. шаргарепа – б. морков	
2.1. 'плод на морков'	2.1. +
71. ср. шипак – б. шипка	
2.1. 'плод от шипка'	2.1. +

- 72. ср. шљива – б. слива**
 2.1. ‘плод на слива’ 2.1. +
- 73. ср. шумска јагода – б. горска јагода**
 2.1. ‘плод на горска јагода’ 2.1. +

2.2. метонимия: ‘определено растение’ – артефакт от растението: ‘ястие от растението’

- 1. ср. ананас – б. ананас**
 2.2. ‘сок от ананас’ 2.2. +
- 2. ср. бамња – б. бамя**
 2.2. ‘ястие от бамя’ 2.2. +
- 3. ср. боранија – б. зелен фасул**
 2.2. ‘ястие от зелен фасул’ 2.2. +
- 4. ср. боровница – б. черна боровинка**
 2.2. ‘сок от боровинки’ 2.2. +
- 5. ср. вишња – б. вишна**
 2.2. ‘сок от вишни’ 2.2. +
- 6.1. ср. грах – б. боб**
 2.2. ‘ястие от боб’ 2.2. +
- 6.2. ср. грах – б. фасул**
 2.2. ‘ястие от фасул’ 2.2. +
- 7. ср. грашак – б. грах**
 2.2. ‘ястие от грах’ 2.2. +
- 8. ср. жито – б. жито**
 2.2. ‘ястие от жито’ 2.2. +
 2.2.1. ‘ритуално ястие от варена
 пшеница за помен’ 2.2.1. +
- 9. ср. јабука – б. ябълка**
 2.2. ‘напитка от ябълки’ 2.2. +
- 10. ср. камилица – б. лайка/ лайкучка**
 2.2. ‘чай от лайка’ 2.2. +
- 11. ср. кикирики – б. фъстџк**
 2.2. ‘ядки на фъстџк като храна’ 2.2. +
- 12. ср. коприва – б. коприва**
 2.2. ‘ястие от коприва’ 2.2. +
- 13. ср. краставац – б. краставица**
 2.2. мн.ч. ‘ястие от краставица’ 2.2. мн.ч. +
- 14. ср. кромпир – б. картоф**
 2.2. ‘ястие от картофи’ 2.2. мн.ч. +
- 15. ср. кукуруз – б. царевица**
 2.2. ‘зърна царевица като храна’ 2.2. +
Попрџи мало кукуруза на тави!
- 16. ср. купус – б. зеле**
 2.2. ‘ястие от зеле’ 2.2. +
- 17. ср. лећа – б. леща**

2.2. 'ястие от леща'	2.2. +
18. ср. липа – б. липа	
2.2. 'чай от липа/липов цвят'	2.2. +
19. ср. лобода – б. лобода	
2.2. 'ястие от лобода'	2.2. +
20. ср. лук – б. лук	
2.2. 'ястие от лук'	2.2. +
21. ср. мрква – б. морков	
2.2. 'ястие от моркови'	2.2. +
22. ср. орах – б. орех	
2.2. 'ядка на орех като храна'	2.2. +
23.1. ср. паприка – б. чушка	
2.2. мн. ч. 'ястие от чушка'	2.2. мн. ч. +
23.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.2. мн. ч. 'ястие от пипер(ка)'	2.2. мн. ч. +
24. ср. парадајз – б. домати	
2.2. мн. ч. 'ястие от домати'	2.2. мн.ч. +
25.1. ср. пасуљ – б. боб	
2.2. 'ястие от боб'	2.2. +
25.2 ср. пасуљ – б. фасул	
2.2. 'ястие от фасул'	2.2. +
26. ср. патлиџан – б. патладжан	
2.2. 'ястие от патладжани'	2.2. мн.ч. +
27. ср. пиринач – б. ориз	
2.2. 'ястие от ориз'	2.2. +
28. ср. писташ – б. шамфъстък	
2.2. 'ядки на шамфъстък като храна'	2.2. +
29. ср. рижа – б. ориз	
2.2. 'ястие от ориз'	2.2. +
30. ср. ротквица – б. репичка	
2.2. 'ястие от репички'	2.2. +
31.1. ср. салата – б. маруля	
2.2. 'ястие от маруля'	2.2. +
31.2. ср. салата – б. салата	
2.2. 'ястие от салата'	2.2. +
2.2.1. 'ястие от пресни зеленчуци'	2.2.1. +
32. ср. сочиво – б. леща	
2.2. 'ястие от леща'	2.2. +
33. ср. спанаћ – б. спанак	
2.2. 'ястие от спанак'	2.2. +
34. ср. тиквица – б. тиквичка	
2.2. мн.ч. 'ястие от тиквички'	2.2. +
35. ср. тришља – б. шамфъстък	
2.2. 'ядки на шамфъстък като храна'	2.2. +
36. ср. цвекла – б. цвекло	
2.2. 'ястие от цвекло'	2.2. +
37. ср. целер – б. целина	

2.2. 'ястие от целина'	2.2. +
38. ср. шаргарепа – б. морков	
2.2. 'ястие от моркови'	2.2. +
39. ср. шпинат – б. спанак	
2.2. 'ястие от спанак'	2.2. +

2.3. метонимия: 'определено растение' – артефакт от растението: 'семето/ растението като подправка'

1. ср. анасон (анис) – б. анасон	
2.3. 'семето на анасона като подправка'	2.3. +
2. ср. бели лук – б. чесън	
2.3. 'чесънът като подправка'	2.3. +
3. ср. ким – б. ким	
2.3. 'кимът като подправка'	2.3. +
4. ср. мирођија – б. копър	
2.3. 'копърът като подправка'	2.3. +
5. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.3. 'пиперът като подправка'	2.3. +
6. ср. першун – б. магданоз	
2.3. 'магданозът като подправка'	2.3. +
7. ср. сусам – б. сусам	
2.3. 'семената на сусам като подправка'	2.3. +
8. ср. хрен – б. хрян	
2.3. 'хрянът като подправка'	2.3. +
9. ср. целер – б. целина	
2.3. 'целината като подправка'	2.3. +
10. ср. чешњак – б. чесън	
2.3. 'чесънът като подправка'	2.3. +
11. ср. чубар/ чубрика – б. чубрица	
2.3. 'чубрицата като подправка'	2.3. +
12. ср. шафран – б. шафран	
2.3. 'листа от шафран като подправка'	2.3. +

2.4. метонимия: 'определено растение' – артефакт от растението: 'промишлен продукт от растението'

1. ср. дуван – б. тютюн	
2.4. 'листата на тютюна като промишлен продукт'	2.4. +
2. ср. камилица – б. лайка/ лайкучка	
2.4. 'лайката като лекарство'	2.4. +
3. ср. кромпир – б. картоф	
2.4. 'грудката на картофа като хранителен продукт'	2.4. +

4. ср. лан – б. лен	
2.4. ‘текстилен продукт от лен’	2.4. +
5. ср. липа – б. липа	
2.4.1. ‘дървесина от липа’	2.4.1. +
2.4.2. ‘липов цвят’	2.4.2. +
6. ср. памук – б. памук	
2.4. ‘влакно от памук като промишлен продукт’	2.4. +

2.5. метонимия: ‘определено растение’ – артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’

1. ср. детелина – б. детелина	
2.5. ‘детелината като храна за животни’	2.5. +
2. ср. дуд – б. черница	
2.5. ‘листа от черница като храна за животни’	2.5. +
3. ср. зоб – б. овес	
2.5 ‘овесът като храна на животни’	2.5. +
4. ср. јечам – б. ечемик	
2.5 ‘ечемикът като храна на животни’	2.5. +
5. ср. кукуруз – б. царевича	
2.5. ‘царевичата като храна за животни’	2.5. +
6. ср. луцерка (луцерна) – б. люцерна	
2.5. ‘люцерната като храна за животни’	2.5. +
7. ср. мурва – б. черница	
2.5. ‘листа от черница като храна за животни’	2.5. +
8. ср. овас – б. овес	
2.5 ‘овесът като храна на животни’	2.5. +
9. ср. просо – б. просо	
2.5 ‘просото като храна на животни’	2.5. +

2.6. метонимия: ‘определено растение’ – ‘място, заето с растението’

Отсъствие на паралели.

3. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’

1. ср. ловор – б. лавър	
3. ‘лавров венец като символ на слава’	3. мн.ч. ‘клони от лавър като символ на победа и слава’

- 2. ср. тиква – б. тиква**
 3.1. ‘глупав човек’ 3.1. +
 3.2. ‘глава като част на тялото на човек’ 3.2. +
3. ср. чичак – б. репей
 3. ‘досаден човек’ 3. +

4. номинативна метафора: ‘част от предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на растението’

- 1. ср. јабука – б. ябълка**
 4.1. ‘част на окото, по форма подобна на ябълка’ 4.1. +
очна ябълка
 4.2. ‘част на лицето, по форма подобна на я.’ 4.2. +
 4.3. ‘част от бедрената/ раменната кост, по форма подобна на я.’ 4.3. +
2. ср. лећа – б. леща
 4.1. ‘прозрачно тяло с изпъкнала или вдлъбната повърхност, което пречупва светлината’ 4.1. +
 4.2. ‘част от окото’ 4.2. +
3. ср. ружа – б. роза
 4.1. ‘артефакт, във формата на роза’ 4.1. +
ружа ветрова
роза на ветровете
 4.2. ‘розата като шарка’ 4.2. +
плат на рози
4. ср. сочиво – б. леща
 4.1. ‘прозрачно тяло с изпъкнала или вдлъбната повърхност, което пречупва светлината’ 4.1. +
 4.2. ‘част от окото’ 4.2. +

ТЕМАТИЧНА ГРУПА ”ЖИВОТНИ”

2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на животното’

- 1. ср. ајкула – б. акула**
 2.1. ‘човек, който експлоатира’ 2.1. +
 2.2. ‘алчен човек’ 2.2. +
2. ср. бик – б. бик
 2. ‘силен похотлив човек’ 2. +
3. ср. бубица – б. буболечка

2. ‘кротък, безобиден човек’	2. +
4. ср. во – б. вол	
2. ‘глупав човек’	2. +
5. ср. вук – б. вълк	
2. ‘храбър, опитен човек’	2. +
6. ср. голуб – б. гълъб	
2. ‘политик с умерени възгледи’	2. +
7. ср. гуја – б. змия	
2. ‘коварен и зъл човек’	2. +
8. ср. гуска – б. гъска	
2. ‘глупава жена’	2. +
9. ср. зец – б. заек	
2. ‘страхлив човек’	2. +
10. ср. змија – б. змия	
2.1. ‘коварен и зъл човек’	2.1. +
2.2. ‘неприятно чувство’	2.2. +
<i>То му ... пробуди змију мржње.</i>	<i>змия на омразата</i>
11. ср. јагње – б. агне	
2. ‘кротък и послушен човек’	2. +
12. ср. јарац – б. козел	
2. ‘човек с брада’	2. +
13. ср. јастреб – б. ястреб	
2. ‘политик с крайни възгледи’	2. +
14. ср. камелеон – б. хамелеон	
2. ‘човек, който често и безпринципно променя възгледите си в зависимост от обстановката’	2. +
15. ср. кокошка – б. кокошка	
2. ‘глупава жена’	2. +
16. ср. кунѝ – б. заек (питомен)	
2. ‘страхлив човек’	2. +
17. ср. курјак – б. вълк	
2. ‘храбър, опитен човек’	2. +
18. ср. лав – б. лъв	
2.1. ‘силен и храбър човек’	2.1. +
2.2. ‘лъв като символ на държава и народ’	2.2. +
<i>млетачки лав; британски лав</i>	<i>българските лъвове</i>
19. ср. лавица – б. лъвица	
2. ‘енергична и известна в обществото жена, която се харесва на мъжете’	2. +
(и лафица)	
20. ср. лисица – б. лисица	
2. ‘хитър и лукав човек’	2. +
21. ср. магарац – б. магаре	
2. ‘глупав и упорит човек’	2. +
22. ср. мајмун – б. маймуна	

2. 'човек, който подражава безсмислено на другите'	2. +
23. ср. медвед – б. мечка	
2. 'тромав, непохватен човек'	2. +
24. ср. мрав – б. мравка	
2. 'трудолюбив човек'	2. +
25. ср. мува – б. муха	
2. 'категория в бокса'	2. +
26. ср. овца – б. овца	
2. 'покорен и боязлив човек'	2. +
27. ср. орао – б. орел	
2. 'мъжествен и силен човек; герой'	2. +
28. ср. папагај – б. папагал	
2. 'човек, който повтаря чужди мисли'	2. +
29. ср. паразит – б. паразит	
2. 'човек, който живее от чужд труд'	2. +
30. ср. паук – б. паяк	
2. 'нещо, което оплита в мрежа'	2. +
<i>На сваком срицу седи и преде своје мреже око њега паук Сумње.</i>	
31. ср. паун – б. паун	
2. 'суетен самовлюбен човек, който се перчи'	2. +
32. ср. пашче – б. псе	
2. обща негативна характеристика за човек	2. +
33. ср. петао – б. петел	
2. 'раздражителен, сприхав човек'	2. +
34. ср. пуж – б. охлюв	
2. 'безхарактерен човек'	2. +
35. ср. свиња – б. свиня	
2.1. 'мръсен човек'	2.1. +
2.2. 'тлъст човек'	2.2. +
2.3. 'непорядъчен и низък човек'	2.3. +
36. ср. славуј – б. славей	
2. 'човек, който има хубав глас'	2. +
37. ср. слон – б. слон	
2. 'дебел, тромав човек'	2. +
38. ср. соко – б. сокол	
2. 'смел и красив човек; герой'	2. +
39. ср. теле – б. теле	
2. 'глулав човек'	2. +
40. ср. трут – б. търтей	
2. 'човек, който живее от чужд труд'	2. +
41. ср. ћурка – б. пуйка	
2. 'глупава жена'	2. +
42. ср. хијена – б. хиена	
2. 'безогледен, хищен човек'	2. +
43. ср. црв – б. червей	

2.1. ‘нищожен човек’	2.1. +
2.2. ‘неприятна мисъл, чувство’	2.2. +
<i>црв сумње</i>	<i>червей на съмнението</i>
44. ср. штене – б. пале	
2. ‘обидно название за дете, момче’	2. +

3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното’

1. ср. буба – б. бръмбар	
3. ‘автомобил, по форма подобен на б.’	3. +
2. ср. гусеница – б. гъсеница	
3. ‘метална верига на колелата в трактор, танк и др., която прилича на гъсеница’	3. +
<i>гусеница танка; гусеница трактора</i>	<i>гъсеница на танк; гъсеница на трактор</i>
3. ср. делфин – б. делфин	
3. ‘стил на плуване’	3. +
4. ср. зебра – б. зебра	
3. ‘пешеходна пътека’	3. +
5. ср. јеж – б. таралеж	
3. ‘вид бодливо растение’	3. +
6. ср. коњ – б. кон	
3.1. ‘шахматна фигура, по форма подобна на кон’	3.1. +
3.2. ‘гимнастически уред’	3.2. +
7. ср. коръача – б. костенурка	
3. ‘автомобил, по форма подобен на к.’	3. +
8. ср. магарац – б. магаре	
3. ‘подпора на предмет, по функция подобна на магаре’	3. +
9. ср. паук – б. паяк	
3. ‘машина за вдигане на неправилно паркирани коли’	3. +
10. ср. пуж – б. охлюв	
3. ‘естествен предмет, по форма подобен на о.’	3. +
= ‘част от вътрешното ухо на човек’	
11. ср. шкољка – б. мида	
3.1. ‘естествен предмет, по форма подобен на м.’	3.1. +
= ‘част от външното ухо на човек’	<i>ушна мида</i>
3.2. = ‘мидена черупка; раковина’	3.2. +

4.1. ‘определено животно’ – метонимия: артефакт от животното: ‘кожа от животното’

1. ср. вук – б. вълк

4.1. 'кожа от животното'	4.1. +
2. ср. зец – б. заек	
4.1. 'кожа от заек'	4.1. +
3. ср. куна – б. златка	
4.1. 'кожа от златка'	4.1. +
4. ср. куний – б. заек (питомен)	
4.1. 'кожа от заек'	4.1. +
5. ср. лисица – б. лисица	
4.1. 'кожа от лисица като допълнение към облеклото или за украса'	4.1. +
6. ср. мачка – б. котка	
4.1. 'кожата на котка'	4.1. +
7. ср. нерц/ визон – б. норка/ визон	
4.1. 'кожа от норка'	4.1. +
8. ср. ракун – б. енот	
4.1. 'кожа от енот'	4.1. +
9. ср. хермелин – б. хермелин	
4.1. 'кожа от хермелин'	4.1. +

4.1.1. 'определено животно' – метонимия: артефакт от животното: 'изделие от кожата/ черупката на животното'

Отсъствие на паралели.

4.2. 'определено животно' – метонимия: артефакт от животното: 'месо/ ястие от животното'

1. ср. голуб – б. гълъб	
4.2. 'месо от гълъб'	4.2. +
2. ср. гуска – б. гъска	
4.2. 'месо от гъска'	4.2. +
3. ср. острига – б.стрида	
4.2. 'месо от стрида'	4.2. +
4. ср. пастрмка – б. пьстърва	
4.2. 'месо от пьстърва'	4.2. +
5. ср. патка – б. патица (патка)	
4.2. 'месо от патка'	4.2. +
6. ср. риба – б. риба	
4.2. 'месо от риба'	4.2. +
7. ср. смућ – б. бяла риба	
4.2. 'месо от бяла риба'	4.2. +

4.3. метонимия: 'действие/ състояние, подобно на действието на животното'

1. ср. мрав – б. мравка

4.3. ‘действие, подобно на действието на животното’ = мн.ч. ‘тръпки’

4.3. +

Нас тргну језа и прођоше мрави.

Лазят ме мравки.

4.4. метонимия: ‘животното като мярка’

1. ср. коњ – б. кон

4.4. ‘конска сила’

4.4. +

ТЕМАТИЧНА ГРУПА ”ЧАСТИ НА ТЯЛОТО”

2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’

1. ср. артерија – б. артерия

2. ‘предмет, по форма и функция подобен на артерия’

2. +

градска артерија

градска артерия

2. ср. бок – б. хълбок

2. ‘част на естествен предмет, по форма подобен на хълбок’

2. +

бок планине

хълбок на планина

3. ср. брада – б. брада

2.1. ‘част на тялото на животно, подобна на частта на тялото на човек’

2.1. +

2.2. ‘част на растение, по положение подобна на частта на тялото’

2.2. +

4. ср. брадавица – б. брадавица

2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на брадавица’

2. +

брадавица корена

5. ср. брк (бркови) – б. мустак (мустаци)

2.1. ‘част от тялото на животно, по форма подобна на мустаци’

2.1. +

2.2. ‘част от растение, по форма подобна на мустаци’

2.2. +

6. ср. врат – б. шия

2. ‘част на естествен или изкуствен предмет по форма подобна на шия’

2. +

... лонци кратког врата и без врата ...

шия на стомна

7. ср. глава – б. глава

2.1. ‘част на хранителен продукт, по форма подобна на глава’	2.1. +
<i>глава купуса</i>	<i>глава зеле</i>
2.2. ‘част на артефакт, по форма подобна на глава’	2.2. +
<i>глава ексера</i>	<i>глава на гвоздей</i>
2.3. ‘обособена част на книга’	2.3. +
8. ср. главица – б. главичка	
2. ‘част на изкуствен или естествен предмет, по форма подобна на глава’	2. +
<i>главица лука</i>	<i>главичка лук</i>
9. ср. грло – б. гърло	
2.1. ‘част на изкуствен предмет по форма подобна на гърло’	2.1. +
<i>Донијеле су сребрне ибрике ... с уским високим грлом.</i>	<i>гърло на съд</i>
2.2. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на гърло’ = ‘отвор на оръдие’	2.2. +
<i>Топовска грла окренута су према ...</i>	<i>гърло на оръдие</i>
2.3. ‘част на естествен предмет по форма подобна на гърло’ = ‘част на долина, пещера’	2.3. +
2.4. ‘част на естествен предмет по форма подобна на гърло’ = ‘кратер на вулкан’	2.4. +
10. ср. длака – б. косъм	
2. ‘част от четка, по външен признак подобна на косъм’	2. +
11. ср. жила – б. жила	
2.1. ‘част от почва, камък, по форма подобна на жила’	2.1. +
<i>камена жила</i>	<i>каменна жила</i>
2.2. ‘тънък пласт вода’	2.2. +
<i>водена жила</i>	<i>водна жила</i>
2.3. ‘част от растение, по форма подобна на жила’	2.3. +
<i>Посрћу преко жила и камења на шумској стази.</i>	<i>дървесна жила</i>
12. ср. жилица – б. жилка	
2. ‘част от растение, по форма подобна на жилка’	2. +
13. ср. зуб – б. зъб	
2. ‘част на инструмент, по форма подобна на зъб’	2. +
<i>виљушка са три зуба</i>	<i>зъби на вилица</i>
14. ср. језик – б. език	
2.1. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на език’	2.1. +
<i>језик звона, језик на теразијама</i>	<i>език на звънец, на везни</i>

2.2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на език’	2.2. +
језик ватре	език на пламък
15. ср. језичац – б. езице	
2.1. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на език’	2.1. +
звонцад ... језиццем чило бију	
2.2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на език’	2.2. +
пламени језичац свјетилъке	
16. ср. кожа – б. кожа	
2. ‘част на растение, по положение подобна на кожа’	2. +
17. ср. колено – б. коляно	
2.1. ‘част на растение, по форма подобна на коляно’	2.1. +
2.2. ‘част на предмет, по форма подобна на коляно’	2.2. +
18. ср. кост – б. кост	
2. ‘част на предмет, подобна по својство на кост’	2. +
Гвоздене кости моста шкрипе.	
19. ср. костур – б. скелет	
2. ‘част на предмет, по функција подобна на скелет’	2. +
Видим костур тенка.	
20. ср. крв – б. крѡв	
2. ‘предмет, по својство подобен на крѡв’ = ‘нещо с червен цвят’	2. +
У крви запад пламти ... варош румени се.	
21. ср. леђа – б. грѡб	
2. ‘част на предмет, по положение подобна на грѡб’	2. +
леђа ормара	грѡб на шкаф
22. ср. лице – б. лице	
2.1. ‘част от артефакт, по положение подобна на лице’	2.1. +
Овде у своју собу која беше с лица.	лице на кѡща
2.2. ‘част от предмет, по положение подобна на лице’	2.2. +
лице штофа	лице на плат
23. ср. нерв – б. нерв	
2. ‘част от растителен лист по форма подобен на нерв’	2. +
24. ср. нога – б. крак	
2. ‘част на мебел, по функција подобна на крак’	2. +

25. ср. нос – б. нос	
2.1. ‘част на плавателен съд, самолет, по положение и функция подобна на нос’	2.1. +
2.2. ‘част на обувка, по форма подобна на нос’	2.2. +
26. ср. око – б. око	
2.1. ‘централна част на тайфун, ураган, циклон’	2.1. +
2.2. ‘растителна пъпка, по форма подобна на око’	2.2. +
27. ср. ребро – б. ребро	
2. ‘част на планина, скала, по форма подобна на ребро’	2. +
28. ср. реп – б. опашка	
2.1. ‘част на летателен апарат, по форма подобна на опашка’	2.1. +
2.2. ‘част на естествено летящо тяло, по форма подобна на опашка’	2.2. +
2.3. ‘крайна част от движещо се тяло (влак, колона), по форма подобна на о.’	2.3. +
2.4. ‘редица от хора, които чакат нещо’	2.4. +
2.5. ‘част от дреха, която виси’	2.5. +
2.6. ‘вид прическа, по форма подобна на опашка’	2.6. +
29. ср. скелет – б. скелет	
2. ‘част на предмет, по функция подобна на скелет’	2. +
<i>... по голим скелетима дрвећа...</i>	
30. ср. срце – б. сърце	
2.1. ‘част на плод и зеленчук, по положение подобна на сърце’	2.1. +
2.2. ‘предмет с форма на сърце’	2.2. +
31. ср. тело – б. тяло	
2.1. ‘всеки отделен предмет в пространството’	2.1. +
2.2. ‘лица с определено положение’	2.2. +
<i>бирачко тело; управно тело</i>	<i>избирателно тяло; управително тяло</i>
32.1. ср. труп – б. корпус	
2.1. ‘част на машина, по форма подобна на корпус’	2.1. +
<i>труп осовине</i>	
2.2. ‘част от плавателен съд или самолет, по форма подобна на корпус’	2.2. +
2.3. ‘подразделение’	2.3. +
<i>Она [немачка дивизија] је свакодневно убацивала “трупове” преобучене у</i>	<i>гвардейски корпус</i>

партизанске униформе...

32.2. ср. труп – б. труп

2. ‘част от голямо отсечено дърво’ 2. +

33. ср. уво/ ухо – б. ухо

2.1. ‘ухо на сечиво’ 2.1. +

уво на мотици

ухо на мотика

2.2. ‘част от шапка’ 2.2. +

капа с ушима

ухо на шапка

34. ср. уста – б. уста

2.1. ‘част на естествен предмет,
по форма подобна на уста’ 2.1. +

Већ смо на устима пећине.

уста на пећера

2.2. ‘част на изкуствен предмет,
по форма подобна на уста’ 2.2. +

уста на пушка

*Замахну пушком и устима цијеви
удари у ... пањ.*

35. ср. утроба – б. утроба

2. ‘част на артефакт, по форма и функција
подобна на утроба’ 2. +

Назирао је мрачну утробу шуме.

36. ср. црево – б. черво

2. ‘част на гумена трѣба,
по форма подобна на черво’ 2. +

37. ср. чело – б. чело

2.1. ‘предна част на предмет’ 2.1. +

чело колоне

чело на колона

2.2. ‘почетно място на трапеза, дом’ 2.2. +

3.1.0. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘артефакт от частта на тялото’

1. ср. кожа – б. кожа

3.1.0. ‘сурова или обработена
кожа от животно’ 3.1.0. +

3.1.1. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘ястие от частта на тялото’

1. ср. језик – б. език

3.1.1. ‘ястие от език’ 3.1.1. +

2. ср. јетра – б. черен дроб

3.1.1. ‘ястие от черен дроб’ 3.1.1. +

3. ср. мозак – б. мозък

3.1.1. ‘ястие от мозък’ 3.1.1. +

3.1.2. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част от дреха, назовавана по частта на тялото’

1. ср. груди – б. гърди

3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по положението на гърдите’	3.1.2. +
2. ср. колено – б. коляно	
3.1.2. ‘част на дреха, назовавана по положението на коляното’	3.1.2. +
3. ср. лакат – б. лакът	
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по положението на лакътя’	3.1.2. +
4. ср. леђа – б. гръб	
3.1.2. ‘част на дреха, назовавана по положението на гръба’	3.1.2. +
5. ср. пета – б. пета	
3.1.2. ‘част на чорап, назовавана по положението на петата’	3.1.2. +
6. ср. прса – б. гърди	
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по положението на гърдите’	3.1.2. +
7. ср. прст – б. пръст	
3.1.2. ‘част от ръкавица, назовавана по положението на пръста’	3.1.2. +
8. ср. раме – б. рамо	
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по положението на рамото’	3.1.2. +

3.2.0. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘състояние/ свойство на частта на тялото’

1. ср. лице – б. лице	
3.2.0. ‘израз на вътрешното състояние на човека’	3.2.0. +
2. ср. око – б. око	
3.2.0.1. ‘израз на очите’	3.2.0.1. +
3.2.0.2. ‘усет, способност’	3.2.0.2. +

Има моћи и ока да ... уочи најлепша места ... и ... недостатке ... дела.

Има око за красивото.

3.2.1. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘заболяване на частта на тялото’

1. ср. глава – б. глава	
3.2.1. ‘заболяване на главата’	3.2.1. +
2. ср. живац – б. нерв	
3.2.1 ‘заболяване на нервите’	3.2.1. мн.ч. +

3.2.2. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘произход’

1. ср. колено – б. коляно	
3.2.2. ‘произход’	3.2.2. +

2. ср. **крв** – б. **кръв**

3.2.2. ‘произход’

3.2.2. +

Ох, да имам дијете, да могу ...

цјеливати своју крв!

3.3.0. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част – цяло’: ‘човек, обозначен по частта на тялото’

1. ср. **брада** – б. **брада**

3.3.0. ‘човек, обозначен по брадата’

3.3.0. +

2. ср. **глава** – б. **глава**

3.3.0. ‘човек, обозначен по главата’

3.3.0. +

3. ср. **грло** – б. **гърло**

3.3.0. ‘човек, обозначен по гърлото’

3.3.0. +

4. ср. **кост** – б. **кост**

3.3.0. ‘тяло на умрял човек’

3.3.0. мн.ч. +

5. ср. **лице** – б. **лице**

3.3.0. ‘човек, обозначен по лицето’

3.3.0. +

6. ср. **око** – б. **око**

3.3.0. ‘човек, обозначен по частта на тялото’

3.3.0. +

Толике очи чекају одлуку.

7. ср. **рука** – б. **рѣка**

3.3.0.1. ‘човек, обозначен по ръката’

3.3.0.1. +

3.3.0.2. ‘човек като притежател’

3.3.0.2. +

3.3.0.3. ‘човекът, обозначен по ръката като способен да окаже подкрепа’

3.3.0.3. +

3.3.0.4. ‘човек като носител на власт’

3.3.0.4. +

3.3.1. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част – цяло’: ‘животно, обозначено по частта на тялото’

1. ср. **глава** – б. **глава**

3.3.1. ‘животно, обозначено по главата’

3.3.1. +

= ‘бройна единица за животно’

3.3.2. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част – цяло’: ‘част на тялото, обозначена по частта на тялото’

Отсъствие на паралели.

3.4. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘дейност, свързана с частта на тялото’

1. ср. **глава** – б. **глава**

3.4.1. ‘ум’

3.4.1. +

3.4.2. ‘живот’

3.4.2. +

Признај ... и спаси главу...

вземам главата на някого

2. ср. грло – б. гърло	
3.4. ‘глас’	3.4. +
<i>... забруја у по грла дјевојачка пјесма ...</i>	
3. ср. језик – б. език	
3.4.1. ‘говорене’	3.4.1. +
3.4.2. ‘маниер на изказване’	3.4.2. +
4. ср. кожа – б. кожа	
3.4. ‘живот, сигурност’	3.4. +
<i>Све се више прибојавао због своје властите коже.</i>	<i>спасих кожата</i>
5. ср. крв – б. крџв	
3.4. ‘убийство’	3.4. +
6. ср. мозак – б. мозџк	
3.4. ‘умствени способности’	3.4. +
7. ср. око – б. око	
3.4.1. ‘зрение’	3.4.1. +
3.4.2. ‘надзор’	3.4.2. +
8. ср. песница – б. юмрук	
3.4. ‘дейност, свѳрзана с частта на тѳлото’ = ‘удар с юмрук’	3.4. +
<i>Паде поребарке ... под тврдим личким песницама пандурским.</i>	
9. ср. рука – б. рѳка	
3.4. ‘почерк’	3.4. +
10. ср. срце – б. сѳрце	
3.4.1. ‘символ на чувствата’	3.4.1. +
3.4.2. ‘душевен свят’	3.4.2. +
11. ср. уво/ ухо – б. ухо	
3.4. ‘слух’	3.4. +
3.5. ’определена част на тѳлото’ – метонимия: ‘място, означено по частта на тѳлото’	

Отсъствие на паралели.

3.6. ’определена част на тѳлото’ – метонимия: ‘частта на тѳлото като мерна единица’

1. ср. лакат – б. лакѳт	
3.6. ‘частта на тѳлото като мярка за дѳлжина’	3.6. +
2. ср. прст – б. прѳст	
3.6. ‘частта на тѳлото като мярка за дѳлжина’	3.6. +
3. ср. шака – б. шепа	
3.6. ‘частта на тѳлото като мерна единица’ = ‘шепа’	3.6. +

4. 'определена част на тялото' – образна метафора: 'човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на частта на тялото'

1. ср. глава – б. глава

4.1. 'умен човек'

4.1. +

умна глава

4.2. 'човек, който ръководи'

4.2. +

държавен глава

4.3. 'скинхедс'

4.3. +

бръснати глави

обријане главе

3. ср. костур – б. скелет

4.1 'много слаб човек'

4.1. +

4.2. 'явление, по функция подобно на скелет'

4.2. +

скелет на пиесата

[Фабула] је одувек у литератури ... само костур за месо живота.

4. ср. лице – б. лице

4. 'индивидуален облик на лице, предмет'

4. +

политичко лице; рекламно лице

политическо лице; рекламно лице

5. ср. мозак – б. мозък

4.1. 'лице/ предмет, подобно/ -ен по функция на мозък'

4.1. +

мозак организације

мозък на организацията

4.2. 'интелектуален потенциал'

4.2. +

одлив мозгова

изтичане на мозъци

6. ср. песница – б. юмрук

4. 'употреба на концентрирана сила'

4. +

Борци Прве пролетерске данас ...

представљају ударну песницу устанка у свом крају.

Стовариха железен юмрук върху немските войски.

7. ср. прст – б. пръст

4. 'чужда намеса, влияние'

4. +

У свему тражи прсте енглеске обавештајне службе.

И той има пръст в това.

8. ср. реп – б. опашка

4. 'човек, който следва някого'

4. +

9. ср. рука – б. ръка

4.1. 'ръката като символ на власт'

4.1. +

чврста рука

тврда ръка

4.2. 'значим сътрудник'

4.2. +

Той ми е дясната ръка.

4.3. 'ръката като оценка за качество'

4.3. +

вести из прве руке

информация от първа ръка

10. ср. скелет – б. скелет

4.1. 'много слаб човек'

4.1. +

4.2. 'явление, по функция подобно на скелет'

4.2. +

скелет на пиесата

Почиње ... уводне чланке писати: најпре иде скелет.

11. ср. срце – б. сърце

4. ‘лице/ предмет, по функција подобно/ -ен на сърце’

4. +

сърце на државата

... Европа која нам одузима срце државе.

12. ср. чир – б. язва

4. ‘отрицателно општествено явление’

4. +